

Andragologie

Omgaan met tradities

Vijf filosofische colleges met Hans Achterhuis en Nico Koning
januari - april 2014

Tradities, waardevol of waardeloos?

- Wat zeggen tradities ons?
- In hoeverre zijn onze levens nog traditiegestuurd?
- Hoe modern willen we zijn?

In deze nieuwe filosofische collegereeks van de filosofen Hans Achterhuis en Nico Koning heeft u alle gelegenheid om aan te haken aan het moderne debat over traditie en moderniteit. Waar staat u, als burger, professional, als mens? Hoe gaat u met tradities om?

Een collegereeks voor iedereen die werkzaam is of was als bestuurder, manager of verandere kundige in het sociale domein of het bedrijfsleven én verdieping zoekt.

Programma

Moderne mensen denken seculier, individualistisch en kosmopolitisch, ze laten zich weinig gelegen liggen aan tradities. Ze laten zich niet of nauwelijks leiden door religie, door de opvattingen van gezagsdragers of door nationaal besef.

De meerderheid

Op mondiaal niveau is dit echter de houding van een minderheid. Een grote meerderheid van de wereldbevolking laat zich juist wel leiden door de wil van God, door de publieke moraal of het belang van de gemeenschap waartoe men zich voelt behoren, of door een combinatie van die drie. Dat gaat terug op oeroude vormen van beschaving, die altijd sacraal, patriarchaal en tribaal waren. In de loop der eeuwen hebben die tradities aanpassingen ondergaan en uiteindelijk zijn er ook allerlei mengvormen van moderniteit en traditie ontstaan.

Beschermingswallen

Tot de moderne waarden behoren vooral vrijheid en gelijkheid. Die waarden moesten altijd bevochten worden op traditionele benaderingswijzen. Vrijheid en gelijkheid waren vroeger bedreigend, ze werden op grond van ervaring beschouwd als bronnen van geweld. Religies, hiërarchieën en traditionele verwantschapssystemen vormden beschermingswallen tegen intern

geweld. De traditionele vrees voor vrijheid en gelijkheid was dan ook niet zo irrationeel als het moderne mensen voorkomt. Maar kennelijk kunnen moderne mensen min of meer met die grotere vrijheid en formele gelijkheid omgaan zonder dat het uitloopt op geweld.

Continuïteit van tradities

Er is ook een andere lijn in de geschiedenis. Religieuze tradities hebben in het verleden weliswaar patriarchale en tribale verhoudingen ondersteund, maar er zijn ook protestreligies geweest die die verhoudingen juist hebben ondergraven. Vrijheids- en gelijkheidsidealen hebben religieuze wortels, we gaan daarnaar op zoek. Modernisering is dus niet alleen een breuk met tradities, het is ook een uitvloeisel van bepaalde tendensen in die tradities zelf.

Solidariteit

Dat geldt ook voor humaniteit. Moreel handelen is niet typisch menselijk, zoals blijkt uit onderzoek naar het gedrag van mensapen en andere dieren, maar de solidariteit tussen mensen heeft wel een groter bereik dan bij andere soorten. Religies en de vorming van stammen en naties hebben in de ontwikkeling van die bredere solidariteit een rol gespeeld.

Deze collegereeks

We volgen de weg terug en proberen zo religieuze voorstellingen, moreel gezag en nationaal besef op waarde te schatten. Daarbij willen we naar de actualiteit kijken en daar voorbeelden uit halen van conflicten en botsingen in binnen- en buitenland. Dat alles doen we in de eerste vier colleges. Voor de vijfde bijeenkomst vragen we de deelnemers om een bijdrage te leveren in de vorm van een presentatie. Bovendien nodigen we de deelnemers uit om materiaal uit de actualiteit in te brengen, waaraan we de theoretische exercities kunnen toetsen.

Colleges overzicht 2014

De collegereeks heeft vijf bijeenkomsten

9 januari	Traditie en geweld	Over beteugeling van intern geweld, bronnen van extern geweld, uitleg van mythen
30 januari	De rol van protestreligies	Over bronnen van vrijheidsidealen, bronnen van gelijkheidsdenken, bronnen van rationaliteit
6 maart	Verzet tegen modernisering	Over de schaduwzijden van de moderniteit, over achtergronden van religieuze rechtzinnigheid, conservatisme en populisme, over achtergronden van fundamentalisme, totalitarisme en vervolging van minderheden
20 maart	Waardering van tradities	Over bruggen tussen traditie en moderniteit, over religieuze vrijzinnigheid, communitarisme en cultureel nationalisme, over bronnen van solidariteit
3 april	Presentaties	

Docenten

Hans Achterhuis (1942) is emeritus hoogleraar wijsbegeerte aan de Universiteit Twente. Hij is vooral bekend als intellectueel die zich laat horen in maatschappelijke discussies. In zijn werk ligt de nadruk op de sociale filosofie, met als centrale thema's ontwikkelingshulp, welzijnswerk, schaarste en technologie. Enkele van zijn publicaties zijn *Met alle geweld* (2008) en *De utopie van de vrije markt* (2010). In 2011 werd hij benoemd tot Denker des Vaderlands.

Nico Koning (1950) is andragoloog. Hij doceert filosofie en ethiek aan de Hogeschool van Amsterdam bij de opleiding Maatschappelijk Werk en Dienstverlening. Daarnaast is hij docent economie en filosofie in het volwassenenonderwijs. Hij levert bijdragen aan het publieke debat op het gebied van sociale vraagstukken.

Literatuur

Teksten uit een voor 2014 geplande publicatie over oude en nieuwe vormen van geweldbeteugeling.

Certificaat

Het bestuur van de Kring Andragologie reikt een certificaat uit aan de deelnemers die de volledige reeks hebben gevolgd, als een teken van andragologische kwaliteit.

Praktische zaken

Data: donderdag 9 januari, 30 januari, 6 maart, 20 maart en 3 april 2014.

Tijden alle colleges: 18.00 tot 21.00 uur.

Locatie: UvA, Valckenierstraat 65-67, 1018 XE Amsterdam, lokaal REC-JK 3.88B.

Prijs voor de gehele reeks: € 190,- voor leden van de Amsterdamse Universiteits Vereniging en begunstigers van de Kring Andragologie. € 240,- voor niet-leden.

Inschrijven.

Stuur een e-mail naar andragologie@uva.nl o.v.v. 'Omgaan met tradities', met uw naam, adres, telefoonnummer en e-mailadres.

Betaling uitsluitend vooraf (minimaal 2 weken voor aanvang) op rekeningnummer 5683762 van Kring Andragologie te Amsterdam o.v.v. 'Achterhuis 2014' en uw naam.

U bent pas na ontvangst van uw betaling definitief ingeschreven voor de collegereeks. Mocht u onverhoopt verhinderd zijn dan kunt u uw betaling tot 14 dagen voor de start terugontvangen. Daarna is restitutie niet mogelijk. U kunt wel een vervanger sturen, ook indien u een enkele keer verhinderd bent.

Organisatie.

Deze collegereeks wordt georganiseerd door de Kring Andragologie.

Bibliotheek en onderwijssecretariaat:

Universiteit van Amsterdam

Valckenierstraat 65-67, kamer 3.10

1018 XE Amsterdam.

tel: 020 5255880, bgg: 020 6904997.

www.uva-alumni.nl/andragologie

www.andragologie.eu

e-mail: andragologie@uva.nl

